

استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با فرمان و تأکید امام خمینی علیه السلام، دولت موقت و شورای انقلاب مأموریت یافتند که هر چه زودتر اقدامات لازم برای تعیین و تأسیس نظام سیاسی جدید را انجام دهند. در این درس شما مهم‌ترین اقداماتی را که به تأسیس، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی انجامید و نیز توطئه‌های دشمنان داخلی و خارجی برای جلوگیری از استقرار و تثبیت نظام نوپای اسلامی را بررسی خواهید کرد.

استقرار نظام جمهوری اسلامی

از فردای پیروزی انقلاب اسلامی، دولت موقت انقلاب به ریاست مهندس مهدی بازرگان به همراه شورای انقلاب علاوه بر اداره امور کشور، برای استقرار نظام سیاسی جدید کارهای مهمی انجام دادند.

۱ برگزاری همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید

این همه‌پرسی روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ برگزار شد و نتیجه آن که در ۱۲ فروردین اعلام شد، نشان داد که بیش از ۹۸ درصد شرکت‌کنندگان به جمهوری اسلامی رأی مثبت داده‌اند. به همین دلیل، ۱۲ فروردین در تقویم به عنوان روز جمهوری اسلامی نام‌گذاری شده است.

مهندس مهدی بازرگان، رئیس دولت موقت انقلاب، در کنار امام خمینی علیه السلام

همه‌پرسی جمهوری اسلامی - ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸

۲ تدوین قانون اساسی

چند ماه بعد از همه‌پرسی، مردم با حضور در پای صندوق‌های رأی، ۷۲ نماینده مجلس خبرگان قانون اساسی را برگزیدند تا قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را تدوین و تصویب کنند. مجلس خبرگان قانون اساسی از مرداد ۱۳۵۸ کار تدوین قانون اساسی جدید را آغاز کرد. اشغال سفارت آمریکا؛ در زمان تدوین قانون اساسی، دانشجویان موسوم به پیرو خط امام در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ سفارت آمریکا را در تهران تسخیر کردند. آنان علت این اقدام را تداوم دشمنی‌ها و توطئه‌های دولت آمریکا علیه انقلاب اسلامی و دخالت در امور داخلی ایران از جمله اجازه ورود به محمدرضا شاه پهلوی برای سفر به آن کشور اعلام کردند. امام خمینی این اقدام دانشجویان را تأیید کرد و آن را انقلاب دوم خواند. مجلس خبرگان قانون اساسی نیز از تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان حمایت کرد. مهندس بازرگان و اعضای کابینه او که با این اقدام موافق نبودند، استعفا کردند و شورای انقلاب مسئولیت اداره کشور و تکمیل روند استقرار نظام سیاسی جدید را عهده‌دار شد. پس از آنکه نمایندگان مجلس خبرگان قانون اساسی جدید را تدوین و تصویب کردند، این قانون به همه‌پرسی گذاشته شد (آذر ۱۳۵۸) و مورد تأیید اکثر مردم ایران قرار گرفت.

کاوش خارج از کلاس

با مقایسه قانون اساسی مشروطه و قانون اساسی جمهوری اسلامی، سه تفاوت اساسی آنها را در حوزه قدرت و مدیریت سیاسی کشور بیان کنید.

۳ شکل‌گیری هیئت دولت بر اساس قانون اساسی جدید

با تدوین و تصویب قانون اساسی، زمینه برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی و تشکیل دولت دائم فراهم آمد. ابتدا انتخابات ریاست جمهوری (بهمن ۱۳۵۸) انجام شد و ابوالحسن بنی‌صدر به عنوان نخستین رئیس جمهوری اسلامی ایران انتخاب گردید. با فاصله کوتاهی انتخابات مجلس شورای اسلامی نیز برگزار شد (اسفند ۱۳۵۸).

اعضای هیئت دولت شهید محمدعلی رجایی در دیدار با حضرت امام (ره)

پس از شروع به کار مجلس شورای اسلامی، ابتدا محمدعلی رجایی به عنوان نخست‌وزیر معرفی گردید و سپس وزرای معرفی شده توسط او از مجلس شورای اسلامی رأی اعتماد گرفتند؛ دولت دائم بر سر کار آمد و مدیریت امور کشور را از شورای انقلاب تحویل گرفت.

با برگزاری انتخابات اولین دوره مجلس خبرگان رهبری (آذر ۱۳۶۱) و تشکیل مجلس خبرگان رهبری، تمامی ارکان سیاسی کشور مطابق قانون اساسی شکل گرفتند و نظام سیاسی جمهوری اسلامی به طور کامل استقرار یافت.

۴ تأسیس نهادهای انقلابی

تأسیس نهادهای انقلابی یکی از گام‌های مهم و تأثیرگذار در روند استقرار نظام جمهوری اسلامی محسوب می‌شود که همزمان با شکل‌گیری ارکان سیاسی اتفاق افتاد، تنوع و گستره وسیع این نهادها که ابعاد مختلف سیاسی، امنیتی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه را دربرمی‌گرفت، بیانگر بینش مدیریت منسجم و جامع حضرت امام بود. بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به فرمان امام خمینی کمیته انقلاب اسلامی تأسیس شد. این کمیته وظیفه حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی را بر عهده داشت.

کمی بعد از آن، جوانان شجاع و مبارز ایرانی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را به وجود آوردند تا از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب پاسداری کند. جهاد سازندگی نیز برای عمران، آبادانی و رفع فقر و محرومیت از روستاها شکل گرفت. همچنین، کمیته امداد امام خمینی برای حمایت از محرومان و مستضعفان و نهضت سوادآموزی با هدف ترویج فرهنگ سوادآموزی و کاهش و

اقامه نخستین نماز جمعه تهران به امامت آیت الله طالقانی در دانشگاه تهران

رفع بی‌سوادی شروع به کار کردند. کمی بعد نیز بنیاد شهید، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و بسیج مستضعفان به فرمان رهبر انقلاب اسلامی به وجود آمدند. افزون بر آنها، دادگاه‌ها و دادسراهای انقلاب اسلامی برای رسیدگی به پرونده‌های مقامات و مأموران رژیم سابق تشکیل شدند. در بُعد آیینی و مناسکی نیز اولین نماز جمعه به امامت آیت الله طالقانی (۵ مرداد ۱۳۵۸) در تهران و سپس به تدریج در سایر شهرستان‌ها اقامه گردید.

آیت الله طالقانی

آیت الله سید محمود طالقانی در سال ۱۲۸۹ ش در روستای گلپرد طالقان متولد شد. تحصیلات مقدماتی را در زادگاه‌اش شروع کرد و در تهران و قم به تحصیلات خود ادامه داد و موفق به کسب اجازه اجتهاد از آیت الله شیخ عبدالکریم حائری گردید. او مدت کوتاهی هم برای تحصیل در نجف رحل اقامت افکند و پس از بازگشت از نجف در تهران در مدرسه سپهسالار به تدریس علوم دینی مشغول شد. در سال ۱۳۱۸ به دلیل مبارزه علیه حکومت رضاشاه، مدتی زندانی شد. از سال ۱۳۲۷ فعالیت خود را در مسجد هدایت شروع کرد و با حضور او مسجد هدایت به کانون فعالیت جوانان مسلمان و مبارز تبدیل شد. در سال ۱۳۳۴ به نهضت مقاومت ملی پیوست و به مبارزات خود با حکومت پهلوی ادامه داد. در شرایطی که اعضای جمعیت فداییان اسلام تحت تعقیب بودند، او سپس به نواب صفوی و یارانش پناه داد. در سال ۱۳۳۸ به نمایندگی از سوی آیت الله بروجردی، در کنگره اسلامی قاهره شرکت کرد. به همراه مهدی بازرگان و یدالله سبحانی، نهضت آزادی را تأسیس کرد. چندی بعد زندانی و در سال ۱۳۴۶ از زندان آزاد شد اما به دلیل ادامه مبارزات علیه حکومت پهلوی به زایل تبعید گردید. پس از پایان دوران تبعید به مبارزات خود ادامه داد و در سال ۱۳۵۴ به

زندان افتاد که تا آستانه پیروزی انقلاب اسلامی در زندان بود. با پیروزی انقلاب تلاش خود را معطوف به تثبیت نظام جمهوری اسلامی کرد. طالقانی با حکم امام خمینی امامت نخستین نماز جمعه بعد از پیروزی انقلاب را بر عهده گرفت. عضویت در شورای انقلاب و نمایندگی امام خمینی (ره) در مجلس خبرگان قانون اساسی از جمله مسئولیت‌های آیت‌الله طالقانی بود. او سرانجام در ۱۹ شهریور ۱۳۵۸ در تهران درگذشت.

توطئه‌ها و تلاش‌های دشمنان داخلی و خارجی

پیروزی انقلاب اسلامی و پیشرفت موفقیت‌آمیز روند استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران دشمنان خارجی و داخلی را بسیار آشفته و ناراحت کرد. با تسخیر لانه جاسوسی و افشا شدن نقش آمریکا در توطئه علیه انقلاب اسلامی، خشم دولتمردان آمریکایی دوچندان شد. مهم‌ترین توطئه‌ها و تلاش‌هایی که دشمنان داخلی و خارجی علیه جمهوری اسلامی ایران انجام دادند به شرح زیر می‌باشد:

۱ ایجاد آشوب و ناامنی

گروهک‌های ضد انقلاب با حمایت دشمنان خارجی انقلاب اسلامی در مناطق مختلف کشور به ویژه کردستان، خوزستان، سیستان و ترکمن صحرا (در استان گلستان کنونی) در صدد برآمدند که یکپارچگی و زندگی مسالمت‌آمیز اقوام ایرانی را به اختلاف و تفرقه تبدیل کنند و مسائل و مشکلات زیادی برای کشور و مردم آن مناطق به وجود آورند.

۲ ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی

مدت کوتاهی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گروهک تروریستی فرقان برخی از شخصیت‌های برجسته انقلابی مانند سپهبد ولی‌الله قری، رئیس ستاد مشترک ارتش، آیت‌الله استاد مطهری عضو سرشناس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی، دکتر مفتاح، حاج مهدی عراقی و آیت‌الله قاضی طباطبایی را که از مبارزان سرشناس بودند، به شهادت رساند و به جان حجت‌الاسلام اکبر هاشمی رفسنجانی و آیت‌الله ربانی شیرازی نیز، که از شخصیت‌های مبارز به شمار می‌رفتند، سوء قصد کرد. پس از دستگیری اعضای گروه فرقان، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ترور را آغاز کردند و عده زیادی از مسئولان و شمار کثیری از مردم عادی را در کوچه و بازار به شهادت رساندند.

استاد شهید مرتضی مطهری

شهید مطهری

شهید مطهری در سال ۱۲۹۸ در فریمان در خراسان به دنیا آمد. پس از تحصیلات مکتب‌خانه‌ای، عازم حوزه علمیه مشهد شد و سپس تحصیلاتش را در حوزه علمیه قم ادامه داد. در قم از محضر آیت‌الله بروجردی، امام خمینی و علامه طباطبایی بهره برد. در سال ۱۳۳۴ فعالیت علمی خود را در دانشکده الهیات دانشگاه تهران آغاز کرد. در جریان قیام پانزده خرداد بازداشت و مدتی زندانی شد. در سال ۱۳۴۶ با عده‌ای از فعالان مذهبی، حسینیه ارشاد را تأسیس کرد و در آنجا به روشنگری ادامه داد. به دلیل توجه به مشکلات جهان اسلام و به ویژه فلسطین، در سال ۱۳۴۸ مدتی بازداشت شد.

با اوج‌گیری انقلاب و هجرت امام خمینی به پاریس، به آنجا رفت و در حلقهٔ مشاوران و یاران نزدیک امام خمینی قرار گرفت و به عضویت شورای انقلاب در آمد. استاد مطهری در شامگاه ۱۱ اردیبهشت ۱۳۵۸ توسط گروه فرقان به شهادت رسید. آثار شهید مطهری در تبیین مبانی نظری انقلاب، بیداری مسلمانان و مقابله با تهاجم فرهنگی نقش اساسی داشته است.

بخشی از کارنامهٔ جنایت سازمان مجاهدین خلق (منافقین)

۶ تیر ۱۳۶۰	سوء قصد به جان آیت‌الله خامنه‌ای، امام جمعهٔ تهران و نمایندهٔ امام در شورای عالی دفاع
۷ تیر ۱۳۶۰	انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی و شهادت ۷۲ تن از مسئولان، از جمله آیت‌الله بهشتی، رئیس شورای عالی قضایی، چهار وزیر و ۲۷ نمایندهٔ مجلس شورای اسلامی
۸ شهریور ۱۳۶۰	انفجار دفتر نخست‌وزیری و شهادت محمد علی رجایی، رئیس جمهوری، و دکتر محمد جواد باهنر، نخست‌وزیر
۱۴ شهریور ۱۳۶۰	انفجار دفتر دادستانی و شهادت آیت‌الله علی قدوسی، دادستان کل کشور
۲۰ شهریور ۱۳۶۰	شهادت آیت‌الله سید اسدالله مدنی، امام جمعهٔ تبریز در محراب نماز
۲۰ آذر ۱۳۶۰	شهادت آیت‌الله سید عبدالحسین دستغیب، امام جمعهٔ شیراز، هنگام عزیمت برای اقامهٔ نماز جمعه
۱۱ تیر ۱۳۶۱	شهادت آیت‌الله محمد صدوقی، امام جمعهٔ یزد، در محراب نماز جمعه
۲۳ مهر ۱۳۶۱	شهادت آیت‌الله عطاءالله اشرفی اصفهانی، امام جمعهٔ کرمانشاه در محراب نماز جمعه
۲۱ فروردین ۱۳۷۸	شهادت امیر سپهبد علی صیاد شیرازی، جانشین ستاد فرماندهی کل قوا
۱۳۶۰ به بعد	شهادت هزاران نفر از مردم عادی ایران به جرم انقلابی و حزب‌اللهی بودن

شهید دستغیب

شهید بهشتی

شهید باهنر

شهید رجایی

۳ حمله نظامی آمریکا به طبرس

پس از اینکه دانشجویان پیرو خط امام سفارت آمریکا در تهران را تسخیر و اعضای سفارت را بازداشت کردند، دولتمردان آمریکایی در شرایط دشواری قرار گرفتند. از این رو، آمریکا با طراحی یک عملیات پیچیده نظامی، اقدام به پیاده کردن نیروهای ویژه

بقایای لاشه هواپیماها و بالگردهای آمریکایی در طبرس

خود در صحرای طبرس کرد (۵ اردیبهشت ۱۳۵۹). مأموریت این گروه زبده نظامی، تسخیر چند مرکز در تهران و خارج کردن آمریکاییان بازداشتی از ایران بود اما با عنایت خداوند، وقوع توفان شن و کاهش دید خلبانان آمریکایی باعث سقوط چند فروند بالگرد نظامی و کشته شدن تعدادی از نیروهای مهاجم شد. بقیه نیز با به جا گذاشتن بخشی از تجهیزات، اسناد و مدارک مجبور به فرار شدند.^۱

۴ طراحی کودتا

در تیر ۱۳۵۹، تعدادی از افسران وابسته به رژیم پهلوی و هوادار شاپور بختیار، موسوم به «سازمان نقاب»، با پشتیبانی سازمان جاسوسی آمریکا (سیا) و حکومت بعثی عراق کودتایی را طراحی کردند. کودتاچیان قصد داشتند با استفاده از امکانات نظامی پایگاه هوایی شهید نوژه همدان، محل سکونت حضرت امام و برخی مراکز مهم در پایتخت را بمباران و نظام جمهوری اسلامی ایران را ساقط کنند. این توطئه اندکی پیش از اجرا کشف و خنثی شد.

حزب توده نیز که به نفع حکومت شوروی در ایران جاسوسی می کرد، در سال ۱۳۶۰ش، قصد کودتا داشت که این توطئه نیز کشف و سران آن دستگیر شدند.

تثبیت نظام جمهوری اسلامی ایران

پس از انتخاب ابوالحسن بنی صدر به عنوان نخستین رئیس جمهوری اسلامی ایران، امام خمینی علاوه بر تنفیذ حکم ریاست جمهوری وی، فرماندهی کل قوا و ریاست شورای انقلاب را نیز به او واگذار کردند. قرار گرفتن در چنین موقعیت و مقامی بنی صدر را چنان مغرور کرد که از پذیرش محمد علی رجایی، چهره انقلابی و مورد اعتماد امام و مردم، برای نخست وزیر امتناع می ورزید، سرانجام، با اصرار نمایندگان مجلس شورای اسلامی رجایی نخست وزیر شد. بنی صدر سپس با اختلاف افکنی میان مسئولان و نهادهای نظام، روز به روز از خط امام فاصله گرفت و به گروه های منحرف و معاند، مانند سازمان مجاهدین خلق، نزدیک شد. با شروع جنگ تحمیلی نیز نیروهای سپاه پاسداران را در تنگنای مالی و تسلیحاتی قرار داد و زمینه سقوط خرمشهر را فراهم آورد. این اعمال و رفتار سبب شد که امام خمینی او را از فرماندهی کل قوا برکنار کند. چند روز بعد هم نمایندگان مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت

۱. محمد منتظر قائم، فرمانده سپاه یزد، که بی درنگ پس از اطلاع از حضور آمریکاییان در صحرای طبرس خود را به آنجا رسانده بود، بر اثر بمباران هوایی، که به دستور ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور وقت صورت گرفت، به شهادت رسید.

بازنگری در قانون اساسی

در اواخر زندگانی حضرت امام، عده‌ای از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و اعضای شورای عالی قضایی از ایشان درخواست کردند که قانون اساسی بازنگری و اصلاح شود. امام خمینی در تاریخ ۲۴ اردیبهشت ۱۳۶۸، هیئتی متشکل از ۲۰ نفر از شخصیت‌های مذهبی و سیاسی و ۵ نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی را مأمور این کار کردند. هنوز فعالیت این هیئت به پایان نرسیده بود که بنیان‌گذار جمهوری اسلامی از دنیا رفتند، اما روند بازنگری و اصلاح قانون اساسی ادامه یافت. مهم‌ترین تغییر و اصلاحی که در قانون اساسی صورت گرفت، حذف منصب نخست‌وزیری و سپردن ریاست هیئت دولت به رئیس‌جمهور بود. همچنین شرط مرجعیت از شرایط رهبری حذف شد. سرانجام با نظر مساعد حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب، همه‌پرسی اصلاحات قانون اساسی در ۶ مرداد ۱۳۶۸ برگزار شد و مردم به آن رأی مثبت دادند. هم‌زمان با این همه‌پرسی، انتخابات پنجمین دوره ریاست جمهوری نیز انجام گرفت و حجت‌الاسلام اکبر هاشمی رفسنجانی به عنوان چهارمین رئیس‌جمهوری اسلامی ایران انتخاب شد.

ارتحال امام خمینی علیه‌السلام و انتخاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به رهبری

امام خمینی در شامگاه ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ بعد از یک دوره بیماری در ۸۷ سالگی از دنیا رفتند. خبر ارتحال حضرت امام را یادگار گرامی ایشان حجت‌الاسلام سید احمد خمینی صبح روز بعد به اطلاع مردم ایران و جهان رساند. دو روز بعد، پیکر مطهر امام شهیدان در میان حزن و اندوه میلیون‌ها نفر از تشییع‌کنندگان در بهشت زهراي تهران به خاک سپرده شد. بلافاصله پس از رحلت بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، مجلس خبرگان رهبری تشکیل جلسه داد و با اکثریت قریب به اتفاق آرا،

سیاسی او رأی دادند. این رأی به تأیید امام خمینی رسید و بنی‌صدر از منصب ریاست جمهوری نیز عزل گردید (خرداد ۱۳۶۰). با خلع بنی‌صدر، محمد علی رجایی در دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری پیروز شد (۲ مرداد ۱۳۶۰) و محمد جواد باهنر را مأمور تشکیل کابینه کرد. دوره ریاست جمهوری رجایی خیلی کوتاه بود؛ ایشان به همراه نخست‌وزیر و یاور انقلابی خود در انفجار دفتر نخست‌وزیری توسط منافقین در ۸ شهریور ۱۳۶۰ به شهادت رسید.

پس از شهادت رئیس‌جمهور رجایی و نخست‌وزیر باهنر، مجلس شورای اسلامی آیت‌الله مهدوی کنی را به ریاست هیئت دولت برگزید تا در اداره امور کشور و جنگ و قفله‌ای به وجود نیاید. اندکی بعد، مردم ایران در انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری بار دیگر با حضوری گسترده به پای صندوق‌های رأی رفتند و آیت‌الله سید علی خامنه‌ای را به ریاست جمهوری اسلامی برگزیدند (۱۰ مهر ۱۳۶۰). ایشان نیز میرحسین موسوی را برای تصدی منصب نخست‌وزیری به مجلس شورای اسلامی معرفی کرد. آیت‌الله خامنه‌ای دو دور متوالی در سمت ریاست جمهوری اسلامی باقی ماند (۱۳۶۰-۱۳۶۸ ش). در این دوره، ثبات سیاسی و امنیتی بیشتری ایجاد شد و اداره امور جنگ با توان و موفقیت بیشتر به انجام رسید. همچنین در دوره مذکور دانشگاه‌ها که پس از پیروزی انقلاب اسلامی تعطیل شده بودند، بازگشایی شدند (مهر ۱۳۶۲).

با بروز پاره‌ای از اختلاف‌ها میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان مشکلاتی در اداره کشور به وجود آمد. از این رو، به فرمان حضرت امام مجمع تشخیص مصلحت، مرکب از مسئولان عالی‌رتبه کشور و صاحب‌نظران برجسته، تشکیل شد تا به اختلافات میان مجلس و شورای نگهبان رسیدگی کند.

حضرت آیت‌الله سید علی خامنه‌ای را به دلیل داشتن شرایط و ویژگی‌های مندرج در اصل یکصد و نهم قانون اساسی^۱ به مقام رهبری برگزید (۱۴ خرداد ۱۳۶۸).

نمایی از تشییع جنازه میلیونی امام خمینی علیه السلام

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای هنگام خواندن وصیت‌نامه حضرت امام در مجلس خبرگان - ۱۴ خرداد ۱۳۶۸

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از ابتدای نهضت تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی به عنوان شاگرد و پیرو حضرت امام خمینی (ره) حضور و نقش فعالی در مبارزه با رژیم پهلوی داشتند؛ از این رو، بارها دستگیر، زندانی و تبعید شدند. ایشان در دوران جمهوری اسلامی و در شرایطی که کشور گرفتار توطئه‌های پیچیده دشمنان خارجی و ضد انقلاب داخلی و نیز جنگ تحمیلی بود، همچون یآوری بصیر و ثابت قدم در خدمت انقلاب و حضرت امام بودند و مسئولیت‌های خطیری را عهده‌دار شدند که از جمله آنها دو دوره ریاست جمهوری است. معظم له در تیر ۱۳۶۰، هدف حمله تروریستی مجاهدین خلق قرار گرفتند که به شدت جراحت برداشتند و به شرف جانبازی انقلاب اسلامی نایل آمدند.

خبرگان ملت بر اساس چنین ویژگی‌ها و سوابقی، ایشان را برای رهبری انقلاب اسلامی، صالح، شایسته و لایق تشخیص دادند.

پیشتر
برایم

یادگار حضرت امام

حاج سید احمد آقا خمینی

حجت‌الاسلام سید احمد خمینی در ۲۴ اسفند ۱۳۲۴ در قم به دنیا آمد. تحصیلات دوره ابتدایی و متوسطه را در زادگاه‌اش گذرانید و از دبیرستان حکیم نظامی قم در رشته طبیعی (علوم تجربی) دیپلم گرفت. هم‌زمان با تحصیل در دبیرستان، ورزش فوتبال را نیز با جدیت دنبال کرد. ایشان پس از اخذ دیپلم، تحصیلات حوزوی را بی گرفت. قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲، علاقه‌اش به سیاست و عزمش را به مبارزه با حکومت پهلوی بیش از گذشته آشکار ساخت. حاج سید احمد آقا از سال ۱۳۴۳ و به دنبال دستگیری و تبعید رهبر نهضت اسلامی، امام خمینی، و برادر بزرگ‌اش، حاج آقا مصطفی خمینی، به ترکیه و سپس عراق، مسئولیت‌های سنگینی را در خانواده حضرت امام و نیز در عرصه مبارزه با حکومت ستم‌شاهی بر عهده گرفت. به همین دلیل ساواک

۱. این شرایط عبارت‌اند از: اجتهاد، عدالت، تقوا، بیش صحیح سیاسی و اجتماعی، درایت، تدبیر، شجاعت و توانمندی‌های مدیریتی.

فعالیت‌هایش را زیر نظر گرفته بود. با این حال، او با تیزی و درایت دستورات امام را انجام می‌داد. حاج سید احمد آقا در سال‌های ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶، برای درک محضر پدر و انتقال پیام‌های ایشان چندین بار به عراق سفر کرد. در ضمن این سفرها، به بهره‌گیری از محضر مدرسان مقیم عتبات عالیات و تکمیل تحصیلات علوم دینی همت گمارد. در جریان این رفت و آمدها، چندبار عوامل ساواک او را بازداشت و زندانی کردند. ایشان در سال ۱۳۵۲ش، سفر کوتاهی به لبنان داشت و در ضمن این سفر با امام موسی صدر، رهبر شیعیان لبنان، مصطفی چمران و دیگر مبارزان گفت‌وگو کرد. وی در سال ۱۳۵۶ش، به عراق رفت و در کنار رهبر انقلاب ماند. در سال ۱۳۵۷ش به همراه امام راهی پاریس شد و سپس همراه ایشان به ایران بازگشت. حاج سید احمد خمینی در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در دوران رهبری امام خمینی، در تصمیم‌گیری‌های مهم سیاسی و نیز انتقال اخبار و اطلاعات به حضرت امام نقش بسزایی داشت. ایشان روز ۲۱ اسفند ۱۳۷۳ دچار عارضه قلبی و تنفسی شد. چهار روز بعد جان به جان آفرین تسلیم کرد و پیکرش در جوار تربت مطهر حضرت امام خمینی آرام گرفت.

پرسش‌های نمونه

- ۱ نقش و جایگاه مردم را در روند استقرار نظام جمهوری اسلامی توضیح دهید.
- ۲ چرا با وجود قانون اساسی مشروطه، پس از پیروزی انقلاب اسلامی قانون اساسی جدیدی تدوین و تصویب شد؟
- ۳ علت تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان پیرو خط امام و پیامد سیاسی مهم آن در بعد داخلی چه بود؟
- ۴ چه ارتباطی میان اهداف و آرمان‌های انقلاب اسلامی و تأسیس نهادهای انقلابی وجود داشت؟
- ۵ به نظر شما علت استقامت نظام جمهوری اسلامی در برابر توطئه‌ها و دسیسه‌های سهمگین دشمنان داخلی و خارجی در دهه ۱۳۶۰ش. چه بوده است؟
- ۶ از دیدگاه شما مهم‌ترین آسیب‌هایی که انقلاب اسلامی را تهدید می‌کنند، کدام‌اند؟